

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Бинка Котетерова-Добрева

ЮЗУ „Неофит Рилски“, Факултет по изкуствата, катедра „Музика“

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор“

в област на висше образование 8. Изкуства

професионално направление 8.3. *Музикално и танцово изкуство*

докторска програма „Музикознание и музикално изкуство“ към катедра Музика

Автор: *Владимир Симеонов Величков*

редовен докторант катедра „Музика“ към ПУ „Паисий Хилендарски“ Пловдив

Тема: **ИЗКУСТВОТО НА КАВАЛА – ТРАДИЦИЯ И СЪВРЕМЕННОСТ**

Научен ръководител: *доц. д-р Веселин Койчев*

1. **Общо представяне на процедурата и докторанта**

Със заповед № Р 33-1071 от 24.03.21 г. на Ректора на ПУ „Паисий Хилендарски“ съм определена за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема: *„Изкуството на кавала – традиция и съвременност“* за присъждане на образователната и научна степен „доктор“.

Кандидатът за образователната и научна степен Владимир Симеонов Величков е роден на 5 февруари 1970 г. в град Плевен. Средното си образование завършва 1988 г. в НУИ „Панайот Пипков“ Плевен, а висшето в АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ Пловдив. Успешно съчетава изпълнителската с педагогическата си дейност.

От 1996 г. до 2011 г. е хоноруван преподавател по кавал и камерни ансамбли в АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ Пловдив, а от 2015 г. до сега е преподавател в ПУ „Паисий Хилендарски“, където прави своите музикални експерименти със студентска формация „Жарва“, създадена от него през 2017 г.

Докторантът Владимир Величков е изпълнител и композитор на съвременна музика, създадена на фолклорна основа, кореспондираща със съвременните музикални тенденции. Многообхватен, иновативен, инициативен, търсец и реализиран музикант - творец. Повече от 20 г. свири и с тракийския прочут оркестър „Канарите“, с който има осъществени 25 CD.

2. **Актуалност на тематиката**

Дисертационният труд на Владимир Величков е структуриран в увод, три глави, заключение, приноси, библиографска справка и приложения. Разработката включва 162 страници,

а ползваната литература 78 заглавия на трудове, статии и доклади, свързани с темата, списък с три публикации върху научната проблематика. Трудът е фокусиран върху изследване на твърде актуален и значим проблем и темата е дисертабилна. Предложеният на вниманието ни научен текст притежава компетентност и иновативност. Дисертацията е структурирана според изискванията и е с добре издържана логическа последователност и завършеност.

3. Познаване на проблема

Ясно са представени и следвани целта и задачите в дисертацията. Те водят към авторски прочит на твърде нова проблематика за историята и произхода на традиционния инструмент кавал, неговото усъвършенстване, търсения и експерименти по отношение на съвременните музикални предизвикателства.

4. Методика на изследването

Методиката на изследването съответства на поставената цел и задачите на дисертационния труд. Използвани са методите на анализ и синтез, дедукция и индукция, както и историко-хронологичният метод. Приложен е комплексен подход, който позволява разглеждането на темата за съвременните технически прийоми и техники на свирене на кавал.

5. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

В **първа глава** докторантът ни запознава с произхода и зависимостите при направата на кавала, значението на *науствника*, разстоянието между звуковите отворстия за произвеждането на тон. Проследява хронологично майсторите кавалджии от първите направени записи в БНР 1935 г. до днес и предоставя компетентно подбран звуков материал.

Във **втора глава** докторантът отделя внимание на компонентите, необходими за получаването на красив тон и безмензурна мелодия, постигнати от правилното дишане и разпределение на въздуха. В детайли засяга видовете дишане и обяснява начинът, по който се постига верижното дишане при кавала, похват, който Никола Ганчев пръв използва в своето изпълнителско майсторство. Специално и значимо място отделя и за ролята на амбушюра.

В **трета глава**, основна и иновативна като характер, са засегнати и описани актуални проблеми, свързани с техниката на свирене и използвани похвати. Ползвайки опита на старите майстори кавалджии, и своя личен такъв, авторът ни разкрива тънкостите и начините за владеене на различни практики на свирене на кавал. Разработена и дообогатена е система от упражнения за прилагане на новите техники за вибрато и трилер. Доразвита и обосновавана е необходимостта от система от технически прийоми за свирене на двойни тонове и акорди, свързани с развитието на изпълнителските умения. Прави впечатление заявяването и регистрирането на нов ефект, имитирането на „гайда“, постигнат с инструмента кавал, от автора.

6. Преценка на публикациите и личния принос на докторанта

Представеният дисертационен труд е иновационен. Той е завършен по обем и съдържание и напълно отговаря на изискванията на ЗРАСРБ. Приемам формулираните от докторанта научни приноси. Предложен е нов начин на свирене чрез пръсти без намесата на дихателния апарат и амбушюра, при усвояването на имитацията на кларинет в динамика пиано. Компетентно и онагледено са описани микрофонната техника за концертно и студийно приложение. Разработени са методи за обучение на съвременните технически прийоми за тяхното овладяване и практическо прилагане в съвременния музикален изпълнителски свят.

7. Автореферат

Авторефератът и публикациите по темата вярно и точно представят дисертационния текст.

8. Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати

Ако дисертационният труд се предложи за отпечатване, което убедено препоръчвам, може би е целесъобразно да се разшири методическият аспект чрез прилагането на някои примерни уроци за всяко едно от нивата на разработения модел, които да изпълняват методическо ръководство в дейността на учителите по кавал.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд отговаря на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“. Представените материали и дисертационни резултати напълно съответстват на специфичните изисквания на Факултета по Педагогика, катедра Музика, приети във връзка с Правилника на ПУ за приложение на ЗРАСРБ. Поради гореизложеното, убедено давам своята **положителна** оценка за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“ на **Владимир Симеонов Величков** в област на висше образование: 8. Изкуства, професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство, докторска програма „Музикознание и музикално изкуство“, към катедра Музика.

София 14.05.2021

Изготвил становището:.....

Доц. д-р Бинка Котетерова - Добрева